

Recon...

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VÄLJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JÄ VASTUTAV TOIMETAJA

A. PÜLLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 23

Tallinn, 8. juunil 1937

III aastakäik

SISU:

	Lhk.
PÕLLUMAJANDUS	
Tapamajade tegevus	402
TOOSTUS JA KAUBANDUS	
Lühiuudiseid	404
RAHANDUS	
Välisvõlgnevus 1. I 1937	405
LAEVANDUS	
Prahitung	406
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	408
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	407
Põllumajanduslik väljavedu	407
Peekoniturg	409
Tapaloomade ja lihaturg	409
Kanamunaturg	410
Piimaturg	410
Teraviljaturg	410
Kartuliturg	411
Aedviljaturg	411
Kalaturg	412

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Activity of Slaughterhouses	402
INDUSTRY AND TRADE	
Sundry Information	404
FINANCES	
Foreign Indebtedness 1. I 1937	405
SHIPPING	
Freight Market	406
PRICES	
Prices and Quotations	408
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	407
Exports of Agricultural Products	407
Bacon Market	409
Cattle and Meat Market	409
Egg Market	410
Milk Market	410
Grain Market	410
Potato Market	411
Vegetable Market	411
Fish Market	412

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaruanne 413

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return 413

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Leedu-Läti kaubandussuhted	414
Eksportitapamajade a/s „Maistas’e“ tegevus	415
Soome aknaklaasitööstus	415
Soome õlikookide tööstused	416
Telliskivide tarve ja sissevedu välisriigest	416
Eksportorganisatsiooni nime muutus	416

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Trade Relations between Latvia-Lithuania	414
Activity of the Export Slaughterhouses „Maistas“	415
Finnish Window Glass Industry	415
Finnish Oil-calces Industry	416
Consumption and Imports of Bricks	416
New Name taken by the Export Organisation	416

PÕLLUMAJANDUS

TAPAMAJADE TEGEVUS. ACTIVITY OF SLAUGHTERHOUSES.

P. Kind.

Tegevuse tõus. Tapamajade tegevuses võib m. a. märkida elavnemist. Elavnemine avaldus läbikäigu suurenemises, vaatamata sellele, et ka ekuloomade eksport näitas m. a. suurenemist. Elusloomade ekspordist olid sead peamiselt kõik tapaloomad, mis tapamajade läbikäiku pidanuks vähendama, kuid et läbikäik just suurenes vastupidiselt, võib seda kirjutada meie loomapidamise turutoodangu suurenemise arvele. See tähendab, et loomi müügiks ja tappmiseks kasvatati rohkem kui aasta varem. Sigu eksporditi elusalt 1935. a. — 28 879 tk, kuna 1936. a. tõusis eksporditud sigade arv 48 529-le, suurenedes seega ligi kahekordseks. Peale sigade eksporditi ka muid loomi rohkem kui aasta varem, näiteks, veiste eksport tõusis eelmise aasta 1 708-lt 2 401-le, s. a. 40%. Enamus veiseist ei olnud küll tapaloomad, vaid suguloomad, kuid kaudselt mõjustab seegi tapamajade tegevust.

Tapamaju ja lihajärelevaatusutisi tegutses m. a. 32 eelmise aasta 33 vastu, kui lihaläbikäik tõusis eelmise aasta 358 478 kv-lt 359 673 kv-le. Tapamajade läbikäik viimase 10 a. jooksul on suurenenud peagu pidevalt, arvatud välja 1934. a., mil tapamajade läbikäigus eelmise aastaga võrreldes ilmnes väike tagasimineku. Vaadeldes tapamajade lihaläbikäigu arengut üksikute loomaliikide järgi viimase kahe aasta jooksul, peab märkima, et veiselihaläbikäik suurenes eelmise aasta 91 170 kv-lt 109 166 kv-le, s. o. ligi 20%, vasikalihaläbikäik 49 120 kv-lt 65 638 kv-le, s. o. ligi 34%. Sea- ja lambaliihaläbikäik tapamajadest näitas aga tagasimineku võrreldes eelmise aastaga. Sealihaläbikäik 1935. a. tapamajadest oli 186 521 kv ja 1936. a. langes 154 772 kv-le, lambaliihaläbikäik oli 1935. a. 31 630 kv ja 1936. a. 30 001 kv. Peale nimetatud loomaliikide lihaläbikäikude esineb tapamajade lihaläbikäigus ka hobuseliha-läbikäik, mis oli 96,7 kv eelmise aasta 37,5 kv vastu.

Läbikäik loomaliikide järgi.
Turnover by Kinds of Meat.

Lihaläbikäikudes üksikute loomaliikide järgi näeme, et suurema osa tapamajade lihatoodangus moodustab sealiha. Sealihaläbikäik tapamajade liha koguläbikäigust moodustas 43%. Sama võisime panna tähele ka lihakogutoodangus, kus sealiha osatähtsus tõusis isegi 49%-le. Veiselihaläbikäik tapamajadest 1936. a. moodustas tapamajade lihaläbikäigust 30%. Siinjuures peab tähendama, et veiselihaläbikäigu hulka ei ole arvatud vasikalihaläbikäiku. Kui arvata juurde vasikalihaläbikäik, mis tõusis m. a. 65 638 kv, tõuseb veiselihaläbikäik 174 804 kv-le, moodustades seega ligi 49% tapamajade liha koguläbikäigust. Et vasikalihaläbikäik tapamajades suurenes m. a. eriti tähelepandavalt ($\frac{1}{3}$ võrreldes eelmise aastaga) mõjustas see ka tapamajade lihaläbikäiku üldiselt. Kuna varem aastail tõusid tapamajade läbikäigud kõige kõrgemale aasta lõppkuil, ei saa seda väita m. a. kohta. 1936. a. olid tapamajade läbikäigud suurimad kevadkuil märtsis ja aprillis, mil oli vasikate tappmise peahooaeg. Tapamajade läbikäik oli märtsis 10,3% ja aprillis 10,4% nende aastaläbikäigust, kuna teisel kuil läbikäigusumma 1. a. ei tõusnud 10%-le. Kuude järgi oli kõige vaiksem tapamajade tegevus suvekuil juunist septembrini. Jälgides tapamajade läbikäike loomaliikide järgi võib märkida, et veiselihaläbikäik, ilma vasikateta, oli suurim sügis- ja talvekuil. Tapamajades tapetud veiste lihatoodang kuude järgi oli miinimumis juunis. Alates juuliga hakkas veiselihaläbikäik suurenema ja suurenes oktoobrini, mil saavutati kõrgseis. Novembris ja detsembris püsis veiselihaläbikäik tapamajadest peagu samal tasemel. Tapetult järelevaatusle toodud veiste lihaläbikäigus on liikumine erinev. Suurim oli see jaanuaris — 11,2% ja veebruaris — 10,7%, teisel kuil alla 10% aastaläbikäigust. Üldse võib tähendada, et alates aasta algusest juunini langes tapetult järelevaatusle

toodud veiselihakogus kuu kuult järjekindlalt, juulist peale näitab taas tõusu, kuid mitte järjekindlalt. Aasta teisel poolel kuude järgi on tapetult järelevaatusesele toodud lihakogused üldse väga muutlikud.

Vasikalihaläbikäik tapamajadest koonduv peamiselt kevadele, kuna lehmade poegimisaeg langeb enamuses kevadkuule. Tapamajades tapetud vasikate lihatoodangus kuude järgi näeme suurimat läbikäiku aprillis — üle 4400 kv ehk 18,0% tapamajades tapetud vasikate lihäläbikäigust. Tapamajades tapetud vasikate lihäläbikäik oli väiksem sügiskuil — septembris 460 kv ehk 1,9% aastaläbikäigust. Peagu samane oli ka pilt tapetult järelevaatusesele toodud vasikalihaläbikäikudes, võib öelda — isegi veelgi selgemalt peegeldub vasikalihaläbikäigu sesoonsus just tapetult järelevaatusesele toodud vasikaliha läbikäigust aasta jooksul. Märtsis toodi tapamajadesse ja lihajärelevaatusasutisisesse vasikaliha järelevaatusesele 8636 kv ehk 21,0% aastaläbikäigust ja aprillis 9443 kv ehk 23,0%; väiksem oli tapetult järelevaatusesele toodud vasikaliha kaal augustis 785 kv ehk 1,9% aastaläbikäigust.

Lammaste tapmine langeb sügiskuule, nagu näitavad aasta-aastalt tapamajade läbikäigud. M. a. tõusis tapamajades tapetud lambalihatoodang kõige kõrgemale septembris ja oktoobris. Septembris oli tapamajades tapetud lammaste lihakaal 3033 kv ehk 15,5% aastasest tapamajades tapetud lambalihäläbikäigust; oktoobris tõusis tapamajades tapetud lammaste lihakaal 9110 kv-le ehk 15,9% aastaläbikäigust. Üldiselt võib öelda, et tapamajades tapetud lambaliha kaal oli väiksem mais, juunis näitas juba väikest tõusu, mis suurenes järgmisil kuul oktoobrini, mil saavutati kõrgseis. Samane oli seisund ka tapetult järelevaatusesele toodud lambalihäläbikäiguga tapamajadest ja lihajärelevaatusasutisest. Tapetult järelevaatusesele toodud lambaliha kaal oli väiksem mais 103 kv ehk 0,9% aasta jooksul tapetult järelevaatusesele toodud lambalihakogusest. Aasta algusest maini väheneb tapetult järelevaatusesele toodud lambaliha kaal igal kuul. Alates juuniga hakkab tapetult järelevaatusesele toodud lammaste arv suurenema ja lihäläbikäigud näitavad tõusu igal järgneval

kuul oktoobrini, mil tapetult järelevaatusesele toodud lambaliha kaal tõusis 2577 kv-le ehk 24,7% aastaläbikäigust. Oktoobrist edasi hakkab läbikäik taas vähenema kuni aasta lõpuni.

Sealihäläbikäik tapamajadest on üldiselt suurem talvekuul ja väiksem suvekuul. 1936. aastal oli tapamajades tapetud sealiha kaal suurim jaanuaris — 13,4% tapamajades tapetud sealihäläbikäigust, võrdlemisi suur oli ka tapamajades tapetud sealihakogus märtsis ja aprillis. Suvekuul on tapamajades tapetud sealihakogus väiksem ja sügiskuil näitab taas tõusu; tapetult järelevaatusesele toodud sealiha kaal oli suurim veebruaris — 10,4% aastaläbikäigust. Tapamajades tapetud ja tapetult järelevaatusesele toodud sealihakogus kokku oli suurim jaanuaris — 11,7% aastaläbikäigust ja väiksem juunis — 5,4% aastaläbikäigust. Alates oktoobriga näitas sealihäläbikäik tapamajadest järjekindlat tõusu.

Tapamajade ja lihajärelevaatusasutiste aastane lihäläbikäik kv.

Turnover of Slaughterhouses and Meat Inspection Establishments in quint.

	Veiseliha Beef	Vasika- liha Veal	Lamba- liha Mutton	Sealiha Pork	Hobuse- liha Horse Meat	Kokku Total
1936	109 166	65 638	30 001	154 772	97	369 674
1935	91 170	49 120	31 630	186 521	88	358 479
1934	90 494	48 699	25 585	148 626	31	313 438
1933	104 116	48 627	25 546	142 712	58	316 059
1932	88 274	38 237	22 277	163 087	60	311 935
1931	76 527	41 827	18 943	147 207	535	295 039
1930	78 090	42 740	18 982	97 777	1 493	239 081
1929	83 980	40 688	15 779	88 452	784	229 634
1928	104 369	40 609	21 908	109 065	124	276 064
1927	77 193	38 613	20 253	124 489	111	260 659

Suuremaid tapamaju.
Need for Larger Slaughterhouses

Tegutsevad tapamaju võib liigitada kolme liiki. Esiteks linnade tapamajad, milliste ülesandeks on loomade tapmine ja tapetult järelevaatusesele toodud loomade liha järelevaatus. Teise liigi moodustavad liha-järelevaatusasutised, kus tapmisi ei teostata, vaid järelevaatusesele toodud liha kohta teostatakse tervishoiulist kontrolli. Kolmanda liigi moodustavad eksporttapamajad, kus valmistatakse peamiselt eksportsaadusi. Esimesesse liiki kuuluvaid tapamaju tegutses 1936. a. 15, teise liiki kuuluvaid 13

ja eksportsaadusi valmistavaid tapamaju 4. M. a. ei tegutsenud Pankjavitsa lihajärelevaatuspunkt, seega vähenes tegutsenud tapamajade ja lihajärelevaatusasutiste arv 1 võrra, võrreldes eelmise aastaga. Tapamajade ja lihajärelevaatusasutiste ülesandeks on peamiselt linnade ja alevite varustamine tervishoiunõudeile vastava lihaga. Sõltuvalt ülesandest on kujunenud seisund sääraseks, et mida suurem keskus, kus tapamaja asub, seda suurem on ka tema läbikäik. Tallinn kui suurima rahvaarvuga linn omab ka suurima läbikäiguga tapamaja. Tallinna linna tapamaja läbikäik tõusis m. a. eelmise aasta 102 848 kv-lt 106 800 kv-le, suurenedes seega 4%. Tapamajas tapetud ja tapetult järelevaatussele toodud loomade lihakaal Tallinna linna tapamajas oli peagu võrdne. Tapamajas tapetud loomade lihakaal oli m. a. 53 494 kv ja tapetult järelevaatussele toodute oma 53 306 kv. Tapamajades tapetud loomadest andis suurimat osasuurust veiselihakaal, mis oli 40 997 kv. Tapetult järelevaatussele toodud loomade seas omasid esikoha sead, milliste lihakaal tõusis 30 009 kv-le, võrdlemisi suur oli ka tapetult järelevaatussele toodud vasikate lihakaal — 16 079 kv. Lihäläbikäigu suuruselt järgneb Tallinna linna tapamajale Tartu linna tapamaja. Tartu linna tapamaja läbikäik oli m. a. 43 411 kv, millisest summast tapamajades tapetud loomade lihakaal oli 22 673 kv ja tapamajasse järelevaatussele toodud lihakaal 20 738 kv. Loomaliikide järgi ositus lihakaal samuti, nagu märkisime Tallinna linna tapamaja läbikäigus. Läbikäigu suuruselt järgnevad neile kahele linnatapamajale eksporttapamajad. Eksporttapamajadest oli suurima läbikäiguga „Ü. Estonia“ Tallinna tapamaja, kus tapetud loomade lihakaal tõusis 22 855 kv-le ja tapetult järelevaadatute oma 13 082

kv, seega tõusis Ü. Estonia Tallinna tapamaja läbikäik kokku 35 937 kv-le. Läbikäigu suuruselt järgnes „Ü. Estonia“ eksporttapamajale „Võhma eksporttapamaja“, mille läbikäik tõusis 30 087 kv-le, mis kogusest tapamajades tapetud loomade lihakaal moodustas 27 623 kv ja tapetult järelevaatussele toodute oma 2464 kv. „Lõuna-Eesti“ eksporttapamajas lihaläbikäik tõusis m. a. 29 708 kv-le, mis oli kõik tapamajas tapetud loomade lihakaal, kuna väljaspoolt liha järelevaatussele ei toodud. Kõigis neis kolmes eksporttapamajas andis enamuse liha kaalust sigade tapmine. Tapetud sigade lihakaal neis kolmes eksporttapamajas tõusis 68 971 kv-le ehk 72% kogu läbikäigust. Neljandas eksportsaadusi valmistavas tapamajas, mis kuulus „Ü. Estoniale“ ja asus Tallinnas Koplis, sigu ei tapetud, vaid veiseid, vasikaid ja lambaid. Seal tõusis tapetud loomade liha kogukaal 21 462 kv-le. Suuremat osatähtsust Kopli tapamaja toodangus omas veiseliha, mida oli 15 738 kv, vasikalihha — 1294 kv ja lambaliha — 4380 kv. Kopli tapamajas toimiti ka väiksemal määral lihajärelevaatus. Järelevaatussele toodud lihakaal tõusis 120 kv-le, nii et kokku oli Kopli tapamaja läbikäik 21 582 kv. Eksporttapamajade koguläbikäik oli m. a. 117 309 kv, sellest sealihha 68 971 kv. Eksporttapamajade toodangust veeti välja peekonit m. a. 22 541 kv, sealihha värskelt ja soolatult 4 253 kv ja suitsutatult 10 kv, seega kogusummas 26 804 kv.

Teiste tapamajade läbikäigid üksikult on väiksemad.

Kokkuvõttes on tapamajade tegevus aasta-aastalt suurenenud, kuna läbikäigid näitavad tõusu. Tapamajade läbikäikude suurenemises peegeldub meie põllumajanduse turutoodangu tõus, ühtlasi ka tarvituse suurenemine.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeerium andis loa:

■ A/s. A. M. Luther, Tallinnas, ühe ekonoomiseri ja suitsu- ning tuhafiltri

ostuks Saksast koguväärtuses 21 260 kr. Seadis on määratud ettevõtte ajakohastamiseks.

■ Nahatööstuse A/s „Union“, Tallinnas, ühe nahasilumismasina ostuks Saksast 1730 kr. väärtuses.

■ Keila villaketramis- ja kudumistööstusele E. Deutsch jt., Tallinnas, ühe imemismasina ostuks Saksast 4370 kr. väärtuses.

■ Pada-Oruveski oman. O. Kärmik'ule, Virumaal, ühe diiselmootori ostuks Saksast 4600 kr. väärtuses.

■ Carl F. Gahnback'ile Tallinnas, ühe tapifreesmasina ostuks Saksast 1187 krooni väärtuses.

■ A. Silvere'le, Rakveres, ühe pudeliharjamis ja -pritsimismasina ostuks Saksast 1520 kr. väärtuses.

■ Eesti grainiirtööstus R. Seipel, Tallinnas, ühe kassablokkide rotatsioontrükkimasina ostuks Saksast 12730 kr. väärtuses.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ E. Rosenfeldt'ile, Tallinnas, Tobiase 10 puutööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölist. Jõuandjaks 5 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesugust mööblit.

■ A.-s. „Estakland“, Tallinnas, Sadama 11 autokere detöökoja sisseseadmiseks Ettevõttes leiab tööd kuni 20 töölist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 6 hj. Valmistatakse ja parandatakse autokeresid.

■ U./ü. Tartu kunstnahaabrik J. Morein & Ko, Tartus, Vaksali 4 kunstnahaabrikus sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölist. Jõuandjaks 4 hj. elektrimootor. Valmistatakse kunstnahka ja muid nahaimitatsioone.

■ H. Baron'ile, Tartus, Lutsu 20 asuvalantsimistöökoha „A. Laos“ ülevõtmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölist. Jõuandjaks 1,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid stantsimistöid, nagu kirjakaste, lukke, sõelu, topse, toose, tulemasinaid jne.

■ O/ü. „Calorica“, Tallinnas, Rüütli 13 peenviinatehase sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölist. Valmistatakse peenviinu mitmesuguseid sortimentides.

■ Kartuliühingute Liidule, Rakveres, Vabariku tän. piiritusvabrikus sisseseadmiseks. Puhastatakse piiritust ja valmistatakse absoluutalkoholi.

■ E. Feldhuhn'ile, Tallinnas, silmakoe töökoha sisseseadmiseks Müüriavahe 31. Ettevõttes leiab tööd 8 töölist. Valmistatakse mitmesuguseid silmakoe tooteid, nagu kleite, jakke, kindaid, sukki, sokke, jne.

■ O. Tiku'le, Tallinnas, Pühavaimu 13 saapapealsetetöökoha sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 14 töölist. Jõuandjaks elektrimootor. Valmistatakse igasugu jalanõudepealseid.

RAHANDUS

VÄLISVÖLGNEVUS 1. I 1937. — FOREIGN INDEBTEDNESS 1. I 1937.

K. a. korraldatud ettevõtete ja isikute välisvõlgnevusankeedi andmeil oli välisvõlgnike arv 1. I 37 432 ja nende välisvõlasumma 48,3 milj. kr. 385 võlgniku ja 43,5 milj. kr. vastu m. a. samal ajal. Juurdetulnud välisvõlgnike võlasummad olid suures enamuses alla keskmist taset. Osa neist võlgnes kahtlemata ka eelmisel aastal välismaale, ent siiski võib konstateerida võlgnike arvu suurenemist k. a. Vaatamata uute võlgnike vähendavale mõjule keskmisele võlasuursele jäi see siiski peagu endiseks (Keskmine võlasumma 1. I 37. a. 112 tuh. kr.,

1. I 36 113 tuh. kr.). Sellest järeldeb, et endiste võlgnike võlad suurenesid 1936. a., ehkki võrdlemisi tagasihoidlikult. Selline areng tundub loomulikuna, arvestades üldist läbikäikude, laoseisude, väliskaupade sisseveo ning hindade suurenemist m. a. Kasv toimus ainult kaubavõlgade osas, kuna muus osas vähenes. Nimelt ulatusid välisvõlad kaupade sisseveo alal 1. I 37 24,0 milj. kr. ja 1. I 36 17,3 milj. kr. ning muud võlad samal ajal vastavalt 24,4 milj. kr. ja 26,3 milj. kr. Väliskohustiste summa kaupade sisseveo alal ja 1936. a. sis-

Välisvõlgnevus riikide järgi 1000 kr.

Foreign Indebtedness by Countries in 1000 Kr.

	1. jaan. 1937.			1. jaan. 1936.				1. jaan. 1937.			1. jaan. 1936.		
	Kaupade sisseveo alal — In Respect to Import of Goods	Mitte kaupade sisseveo alal — Others	Kokku — Total	Kaupade sisseveo alal — In Respect to Import of Goods	Mitte kaupade sisseveo alal — Others	Kokku — Total		Kaupade sisseveo alal — In Respect to Import of Goods	Mitte kaupade sisseveo alal — Others	Kokku — Total	Kaupade sisseveo alal — In Respect to Import of Goods	Mitte kaupade sisseveo alal — Others	Kokku — Total
Inglise	8 516	7 427	15 943	6 381	7 390	13 777	Kreeka	41	—	41	0	0	0
Saksa	7 743	2 784	10 527	3 579	5 376	8 955	Austria	33	2	35	16	13	29
Holland	1 151	7 240	8 391	860	8 575	9 425	Bulgaaria	31	—	31	31	—	31
Rootsi	878	2 319	3 197	957	156	1 113	Lichtenstein	—	21	21	—	13	13
Taani	228	1 841	2 069	180	2 075	2 255	Portugal	20	0	20	4	3	7
Prantsuse	800	588	1 394	708	602	1 400	Estis asuv. välism	0	4	10	—	—	—
Soome	331	403	1 294	943	555	1 408	Ungari	1	6	7	4	6	10
U.S.A.	1 096	15	1 111	1 249	16	1 265	Danzig	7	—	—	0	—	0
Egiptus	972	—	972	869	—	869	Brasillia	—	—	6	6	—	6
Helveetsia	100	751	851	153	575	728	Hispaania	5	—	5	0	—	0
Leedu	4	420	424	8	414	422	Rumeenia	—	1	1	—	2	2
Läti	220	157	377	273	237	560	Kanada	1	—	1	—	—	—
N.S.V.L.	373	2	375	121	2	123	Serbia	—	0	0	—	1	1
Belgia	260	3	263	161	0	161	Paestina	0	0	0	3	—	3
Luxemburg	231	—	231	163	—	163	Jaapan	0	0	0	0	—	0
Norra	23	201	224	14	7	21	Jugoslaavia	—	0	0	—	0	0
Tšehhoslovakkia	161	24	185	205	24	229	Alžäär	—	—	—	—	6	6
Itaalia	110	26	136	128	49	177	Süüria	—	—	—	—	2	2
Poola	103	29	132	115	21	136							
Türgi	68	3	71	32	3	35	Kokku:	24 025	24 327	48 352	17 252	26 269	43 521

seevitud kaupade väärtuse summa suhe oli 1:3,6, mis annab väliskohustiste 3,6-kordset lähikäiku aastas ehk keskmiseks krediitvälteks 3,3 kuud 3,0 kuu vastu 1936. a. Kohustiste üldsummast langes 153 tööstusettevõttele 34,4 milj. kr., 248 kaubandusettevõttele 13,3 milj. ja 31 muule ettevõttele ning isikule 0,6 milj. kr. (1.136 135 tööstusettevõttele 32,3 milj. kr., 202 kauban-

dusettevõttele 10,4 milj. kr. ja 48 muule ettevõttele 0,8 milj. kr.). Väliskohustiste hulgas leidis summasid, millised tulnuksid tasuda enne 1. I 37. Möödunud tähtajaga välisvõlg ulatus üldse 4,1 milj. kr., sellest 3,3 milj. kr. kaupade sisseveo ja 0,8 milj. kr. muude võlgade alal.

Intresse maksti välisvõlgade eest 1936. a. 671 tuh. kr. (1935. a. 750 tuh. kr.).

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Laevade prahiturg kahel viimasel nädalal kuni 3. VI oli kindel ja kõrge taseme juures, tõusutendentsiga mitmel turul, kus prahid ei jõudnud veel teiste turgude tasemeni.

Üleookeani trampvedudel kestis elavus väikeste kõikumistega edasi viljaveoturgudel. Lisaks L.-Ameerika turule, kust prahid kõikusid S. Lorenzo / p.p. U.K. baasil 32/- 34/6 rahel, tõustes nädala lõpuks 35/- 36/-le, oli rohkemasti tehinguid Kanadast, kust maksti U. K./Kont. 3/- 3/3 per qr. juuni/juuli vedu-

delt. Austraaliast maksti bulkveol 47/—48/- U. K./Kont. sadamaisse. Teisist ookeanivedudest Kuuba suhkruveol kõvenesid hinnad kuni 47/—48/- U.K./Kont. baasil. Kõvenes süitevehind ookeanivedudel kui ka Vahe-merre, kusjuures maksti:

Bristoli kanalist La Platasse 14/0—14/6
 " " Aleksandriasse 13/0—14/6
 " " Arani 13/—13/6
 " " Lissaboni 11/—11/6
 E. C. sadamaist keskm. 2/— rohkem.

Vahemere-vedudes püsisid endised kõrge taseme hinnad, näiteks: Huelva/Grangemouth

11/9—12/- Sfax-Dundee 3100 tn. 15/- Setubal-Rouen 2600 tn 11/6 Inglise/Kontinendi vahelisel vedudel tõusid hinnad teiste turgude mõju tõttu, samuti kui süteveol Inglisest Balti merre ja vedudel Balti merest välja.

Nii maksti süteveol E. C. sadamaist Taa-ni 6/7—7/6 ja Balti mere sisesadamaisse 7/6—8/6. Kõrgete metsaprahtide tõttu, milised on keskm. 50/- per. std., s. o. umb. 18/- per. tn. on loomulik, et laevadel ei ole huvi kulutada aega odavate hindadega süteveol, mistõttu võib arvestada sel turul veelgi tõusu. Muidugi on laevadel kasulikum sõita ballastis tagasi.

Metsaveoturul näitasid prahid veelgi kõvenemist, kusjuures ilmus turule ka rohkelt NSVL-u prahte Valgest merest kui ka Leningradist. Valgest merest maksti 20/—24/-

üle miinimumprahtide ja Leningradist kuni 18/—20/- üle miinimumi. Umbes sama maksti ka Soome ja Eesti sadamaist ja Skandinaaviast. Kuna suurem tonnaaž on ka edasi kinni tasuvail ookeanivedudel, ei ole näha ette laevade ülepakkumist Balti turgudel, nii et tendents võib isegi kõveneda. Ainult kuni 300 std. laevadele on tunda pakkumisis tagasihoidlikkust ja hinnad on senini madalamad.

Ajalepingule oli nõudmine endiselt elav ning maksti 5/6 kuu peale 5000—8000 dw. tn. laevadest 7/6—8/6 per. dw. tn., väiksemaist laevadest aga 9—11/- per. dw. tn. Näiteks üks 2200 dw. tn. laev sai 6 kuu peale net. £ 1000 kuus. Pikemaks ajaks ajalepingule makstakse pisut vähem ning nõudmine on samuti väiksem.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võituruseisund püsis m. n. kindlana. Seejuures jäid aga hinnad e. n. tasemele. Nii noteeriti meie võihinnaks Manchesteris endiselt 109—111 š. cwt. Saksast saime m. n. kõrgemat hinda kui e. n., paranes ka meie eksportvõihinna-noteering 146 s-le kg. franko saatejaam e. n. 143 s. vastu Turutendents kindlam.

Võituruseisundi edasist kujunemist arvatakse tänavu toimuvat küllalt soodsalt võrreldes m. a. Kuigi on praegu juba euroopa karjamajandusmaais jõudmas kätte hooajaline tootmise haritipp, ei ole või sissevedu Inglisse eriti suurenenud. Majandusseisundi paranemine maailmas laiendab maailmavõiturgu siseturgude arvel, kus võitarvitus on tõusnud.

Võitagavarade liikumine Inglises näitas mais tõusu. Nii oli võid 24. IV külmutusmajades 590 000 kasti, suurenedes kuu jooksul 720 000 kastile. Seejuures on ka k. a. võitagavarad suuremad kui m. a. samal ajal, kuid siiski väiksemad kui 1935. a.

Meie või väljavedu näitab tänavu suurenemist. Nii eksporditi k. a. mais võid 832,6

tn. l. a. sama kuu 723,5 tn. vastu, suurenemine koguselt 22%. K. a. esimese viie (Järg lhk. 409)

PÕLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1937. a. 1. I kuni 6./VI	1936. a. 1. I kuni 7./VI	1935. a. 1. I kuni 9./VI
	30./V— 6./VI 1937	24./V— 30./V 1937			
VÕI (tonni) Butter (tons)	229,6	411,9	3935,5	2841,8	3205,0
Sellest:					
Saksa . . .	—	20,6	1391,3	1293,2	1233,0
Inglisse . .	229,6	382,2	2368,6	1452,5	1795,7
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	—	3096	8268	11118	14497
Sellest:					
Inglisse . .	—	396	1100	5081	10336
Saksa . . .	—	2700	7168	2010	1728
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	36,4	71,0	915,1	1016,8	987,6
LINA (tonni) Flax (tons)	91,2	112,8	3957,8	5121,4	3690,6
Sellest:					
Inglisse . .	21,0	60,5	1576,4	2408,6	2798,9
Belgiasse . .	20,1	—	201,5	231,8	70,3
Soome . . .	50,1	—	228,1	411,4	117,1
Saksa . . .	—	22,1	1245,3	580,5	592,5
Prantsusse .	—	—	522,1	1382,1	10,3

kuu jooksul eksporditi võid 3 705,9 tn., s. o. 37,7% enam l. a. sama aja väljaveost. Väljaveetud võikogusest läks Inglisse 2139 tn., Saksa 1391,3 tn. ja ülejäänud osa teisile turgudele.

M. n. maksus või siseturul s. kg.

Tallinnas	—	lauavõi 160—170 s kg, kõõgivõi 140—160 s kg
Tartus	„	165—175 „ „ „ 125—150 „ „
Viljandis	„	165 „ „ „ „ 138—150 „ „
Pärnus	„	170—175 „ „ „ „ 130—145 „ „
Valgas	„	160—170 „ „ „ „ 125—150 „ „
Narvas	„	160—170 „ „ „ „ 140—165 „ „

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul süvenes hooajaline hinnalangus. M. n. langes eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis veel 5 š tsntn., langes seega 1 š alla m. a. seisu samal ajal ehk koguni 13 š võrreldes 1935. a. samal ajal. Hinnalangus on hooajaline, mis kestab tavaliselt mõni nädal.

Vaatamata suurele hinnalangusele Inglises suudeti hoida peekonsigade noteeringut esialgu endisena.

K. a. maksavad eksporditapamajad elusigade eest endiselt 65 s. eluskaalu kg. ja peekonsigade eest:

Erakordne hinnalanguse süvenemine on tingitud inglise peekoni suurenenud pakkumisest kui ka suurenenud peekoni sisseveost Kanadast. K. a. esimese 4 kuu jooksul veeti sisse 2 326 548 tsntn. peekonit 2 148 685 tsntn. vastu eelmisel aastal. Seega suurenes peekoniimport Inglisse 8%.

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —70 kg	93	88	82	Sise-
55,5—59 „	88	84	78	turu-
72,5—75 „	88	84	78	hinnad
75,5—80 „	84	80	77	

NSVL-u saadeti m. n. 443 elussiga 46 000 krooni väärtuses.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. püsis tapaloomade ja lihaturul ühtlane kaubapakkumine ja nõudmine. Nimeetatud asjaoludel püsisid ka hinnad ilma võngeteta kogu nädal ühtlaseina. Suurmtüügil maksus veiseliha:

ja lahjad 40—45 s. kg., elusvasikad 25—40—45 s. kg.

Suured pullid: nuumatud 52—54 s. ja keskmised 50—52 s. kg. Elusalt maksusid suured pullid 30—34 s. kg.

Tapetud lambad: rammusad 60—65 s., keskmised 50—60 s. ja lahjad alla 50 s. kg.

Eksporditapalihal noteeriti endised hinnad, s. o. sõltuvalt lihaheadusest 85—90 s. kg. ning eluskaalu järgi 39—41 s. kg. franko saatejaam.

Väikesed pullid: rammusad 50—53 s., keskmised 45—50 s. ja lahjad 35—42 s. kg. Eluskaaluhinnad väikestel pullidel sõltuvalt rammususest 23—28—31 s. kg.

Tapetud sead maksusid nädala keskmi-selt: noored ja peekonkaalulised 83—84 s., lihasead 80—83 s. ja rasvasead 80—82 s. kg. Elussigu turustati 63—64 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 50—58 s., keskmised 40—45 s. ja lahjad 33—38 s. kg.

Hinnad teiste linnade turgudel (s. kg.)

Mullikad: nuumatud 50—53 s., keskmised 45—50 s. ja lahjad 35—42 s. kg. Eluskaaluga maksusid mullikad 23—31 s. kg.

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalaha	Lambaliha
Tartu	85—95	40—60	25—45	55—60
Narva	80—100	50—60	40—50	70—75
Pärnu	90—100	55—65	45—50	60—65
Haapsalu	90—100	50—60	45—55	60—65
Võru	85—110	40—50	30—40	50—60

Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed (pädikud) jäävad ostjale, tuleb eeltoodud liha kilo hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidel 8—11 s. ja lehmadel 10—12 s.

Nahkade hinnad. Veisenahad toorelt 80 s. kg., vasikanahad 5.75—6.00 kr. tk. ning suuremad kaalus üle 3,5 kg. ühe kg. hind kr. 1.70. Lambanahad 2—4 kr. tk. Hobusenahad 12—15 kr. tk.

Tapetud vasikad ühes nahaga maksusid: nuumatud 65—75 s., keskmised 50—65 s.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturu-seisund püsis m. n. edasi vaikne. Viimaseil nädalail näitas munade sissevedu Inglisse suurenemist, mistõttu ei ole senini ilmnenud ka hindade paranemist. Samuti põhjustavad turunõrgenemist võrdlemisi soojad ilmad, mis pakkumist ei lase toimuda normaalselt.

Vastavalt turuseisundi kujunemisele noteeriti meie eksportmunade hinnaks endiselt 46 s. kg. franko kogumispunkt. Ühes riikliku juurdemaksuga maksab „Munaeksport” tootjale 60 s. kg., mis vastab:

60 gr. eksportmunade eest 38 s. kümme ehk 7,6 s. paar
50 gr. eksportmunade eest 34 s. kümme ehk 6,8 s. paar

Siseturumunade hinnaks noteeriti:

50—60 gr. munadel 28 s. kümme ehk 5,6 s. paar
alla 50 gr. munadel 23 s. kümme ehk 4,6 s. paar

Meie kanamunade väljavedu tänavu on näidanud vähenemist. Mais eksporditi kanamune 6 986 160 tk. 1. a. 9 032 520 tk. vastu, vähenemine seega üle 2 milj. tk. K. a. esimese viie kuu vältel eksporditi mune 8 267 760 tükki m. a. sama aja 9 509 160 tk. vastu. Kogu väljaveost läks Saksa 6,2 milj. tk. ja Inglisse 0,8 milj. tk. Seega osutub Saksa meie peamiseks munaturuks. M. a. oli aga sel ajal peamiseks turuks Inglise, kuhu läks üle 50% väljaveetud munakogusest.

Siseturul maksusid kanamunad:

Tallinnas . . . 7—9 s paar	Valgas . . . 8—9 s paar
Tartus . . . 8—9 „ „	Rakveres . . . 7—8 „ „
Viljandis . . . 7—8 „ „	Narvas . . . 8—9 „ „
Pärnus . . . 7—8 „ „	

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad. Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 7. juunil s. a. endised hinnad, s. o.: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 s. l. ja müügil piimatööstustele 10 s. l. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 s. l. ja müügil piimatööstustele 9 senti liiter.

Möödunud nädala vilud ilmad põhjustasid piimanõudmise tagasiminekut ja seetõttu piimahind kippus mõnel pool langema. Kuid pühapäeval läks ilm jälle soojemaks ning seetõttu võib arvata, et piimatarvitamine tõu-

seb, mis kindlustab piimahinna taas endisele tasemele.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal s. l.

	1. valik		2. valik	
	pudolites	lahtiselt	pudolites	lahtiselt
Tallinn	14—17	—	13—14	11—12
Tartu	14—15	11—12	—	9—11
Pärnu	16	11	—	10
Narva	12—13	9—10	—	7—8
Viljandi	13	—	—	10
Rakvera	13	—	—	9
Valga	14	—	—	9—10
Haapsalu	—	—	10	8
Võru	—	—	—	8—9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturgudel võis m. n. konstateerida tähelepanavat hindade langust. Nädal varem andsime ülevaate nisusaagi lootusist P.-Am. ühendriiges. Nüüd on valminud saagilootuste ülevaade 1. VI-ks, mis kinnitab tehtud hinnangut ja mille järgi saagilootused näivad eriti headena. Arvatavasti mõjustasidki m. n-st hindade langust head saagilootused Ameerikas.

Nisuhinnad langesid nädala keskmiselt Liverpoolis eelmise nädala 18,95 kr-lt kv. 17,95 kr.-le, s. o. 5%, Chicagos langes nisuhind eelmise nädala 16,97 kr.-lt 14,85 kr.-le, s. o. 13%, Winnipegis — eelmise nädala 17,24 kr.-lt 16,05 kr.-le, s. o. 7% ja Hamburgis — eelmise nädala 20,51 kr.-lt 19,54

kr.-le, s. o. 5%. Nagu näha mööduandvamate turgude keskmiste noteeringute muutusist, oli langus Euroopa turgudel väiksem ja Ameerika omil suurem.

Samuti nagu nisuhinnad, näitasid m. n. jooksul langust ka rukkiahinnad. Chicagos noteeriti rukkiahinnaks nädala keskmiselt 13,70 kr. kv. eelmise nädala 16,93 kr. vastu, s. o. langus nädala kestel 19%. Winnipegis oli rukkiahinna langus pisut väiksem, kus noteeriti rukist eelmisel nädalal keskmiselt 16,39 kr. kv. ja m. n. 15,36 kr., s. o. 6% madalamalt võrreldes eelmise nädalaga.

Maisihind Chicagos langes nädala keskmiselt 7% ja maksus 17,53 kr. kv. eelmise nädala 18,94 kr. vastu. Hamburgis näitas mai-

sihind väikest nõrgenemist (peamiselt Doonau mais), kuna La-Plata mais püsis enam-vähem samas hinnas kogu nädala.

Söödaviiljast näitas ka kaerahind Hamburgis väikest lõdvenemist, kuid üldiselt võib hinnata turgu loomasöödaviiljade alal kindlana.

Siseturgudel püsisid teraviljahinnad ilma suuremate muudatusteta eelmise nädala tasemel.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Juuni esimesel nädalal jätkus elav kartulite väljavedu. Välja veeti üle 6 000 kv. kartuleid Inglisse ja Rootsi. Lääne rannast suurem osa purjekaid kartulitega on juba teist korda sõitnud Rootsi. Ühes sellega on ka kartulite tagavarad Lääne ranna piirkonnas lõppenud.

Rootsis loodetakse oma varaseid kartuleid turule juba juuni keskpaiku. Kuid sellele vaatamata vana kartuli tarvituse vilumate ilmadega võib kesta vähemalt juuni lõpuni. Rootsi andmetel on nende kartulite sissevedu olnud käesoleva aasta 4 kuu jooksul 1 477 tn. (1936. a. 724 tn.). Peagu sama suur oli ka meie kartulite väljavedu Rootsi, nõnda näeme, et peale Eesti mujalt kartuleid sisse ei veeta.

Inglisse aprillis veeti kartuleid sisse 38 000 tn. (1936. a. — 43 000 tn.), sellest 32 000 tn väljaspoolt Briti maid, Mais on igapäevase kartulite sissevedu kõlkunud 6 500—9 000 tn. vahel. Viimastel nädalatel järjest suureneb varase kartuli sissevedu, mida tuuakse Hispaaniast, Maltast, Marokost jne.

Suuremad kogused varaseid kartuleid Euroopa turgudel on pärit Itaaliast. Käesoleval aastal on varase kartulisaak hea. Kuna Hispaaniast varaste kartulite väljavedu tänävi kevadel on väiksem varematest aastatest, siis seda suurem nõud-

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

M. a-st ületalvehoitud aedvilj annab turgudel kord-korralt enam maad värsele aedviljale. Väikeseks on jäänud porgandite, kaalikate, samuti ka sibulate pakkumine. Ka nende hind püsis seetõttu võrdlemisi kõrgel, kuna pakkumine oli väike. Nii müüdi Tallinna turul sibulaid 1 kr. kg., kaalikaid

Väikemüügihinnad siseturul s. kg.

	Tal- linn	Tartu	Narva	Rak- vere	Vil- jandi	Pärnu	Valga
Rukis . . .	18	15	18	15	15	—	15,5
Nisu . . .	27	24	25	23,5	24	—	24
Oder . . .	20	16	18	14,8	19	20	19
Kaer . . .	16	15	18	12,8	17	18	16,5
Rukkijahu .	18	15,6	20	17	17,5	18,5	16,5
Sepikujahu .	32	28	30	30	30	28	30

mine on itaalia kartuli järele. Mai keskpaiku Itaalias noteeriti varaseid kartuleid 14—16 Ekr. kv., mis on umbes 20% läinud aasta hindadest kõrgem.

Pikad kollased sordid hinnatakse ümmarikukudest kallimalt. Suuremad kogused Itaaliast väljaveetavaid kartuleid läheb Saksa. Väiksemal määral teistesse naaberriikidesse ja ka Inglisse.

Meil praegu maal raudteejaamades ostetakse peale söögikartulite ka rohkesti tööstuskartuleid.

Meie eksportöridel on läinud korda üks partii üle 1000 tn. tööstuskartuleid välismaale müüa. Need saadetakse sel nädalal välja.

Arvatavasti läheb veelgi teine saadeti tööstuskartuleid välja, siis sellega likvideeritakse ka peagu kõik kartulitülejäägid. Väiksemal määral kestab muidugi söögikartulite väljavedu Inglisse ja Rootsi edasi.

Suurema nõudmise tagajärjel kartulite hinnad näitavad veidi paranemist.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 7. juunil s. a. noteeriti Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Söögikartul: raudteejaamades kr. 2,20—2,50 kv., Lääne rannas kr. 2,50—3,00 kv.

2. Tööstuskartul: raudteejaamades kr. 1,80—2,00 kv.

Tendents kindel.

ja porgandeid 25 s. kg. Seevastu kasvas aga värse aedvilja pakkumine kord-korralt ja ka hind muutus üsna mõõdukaks. Tõusu näitas ainult salati- ja tomatihind. Nii müüdi k. n. algul Tallinna turul salatit 60 s. kg. ja tomatit 4 kr. kg., kuna m. n. keskel nende artiklite hind oli 20—25% odavam. Kurgi-

hind nätiaga aga tugevat langust. Värskeid kurke müüdi Tallinna turul sel nädalal 10 kuni 30 s. tk. Muu värske aedvilja hind oli:

redis	5 s. kimp	pinat	40—50 s. kg
võiredis	8 s. kimp	oblikas	70 s. kg
rabarber	15 s. kg	till	100 s. kg
värske sibul	2,5—3 s. tk.	määrõigas	200 s. kg
värske porgand	10 s. kimp	spargel	150—200 s. kg
lillkapsas	40—60 s. pea		

Ohtrasti oli turul tomati-, kapsa- ja kaalikataimi. Tomati- ja kõrvitsataimi müüdi 7 s. tk. ning kapsa- ja kaalikataimi 35 s. 100 tk. Kuna välismaise puuvilja sissevedu kõrgete tollide tõttu on jäänud juba seisma, on ka välismaise puuvilja tarvitajad hakanud minema üle kodumaise värske aedvilja ost-

misele ja apelsinide ostjaid näeme turul juba õige vähe. On ju ka apelsinide tagavarad jäänud väikesiks ja needki kesised.

Juba 10 päeva pärast on loota esimeste maasikate ilmumist turule. Sel aastal talvitusid maasikad paljudes kohtades võrdlemisi halvasti ja võis arvata, et seetõttu maasikate saak väheneb sel aastal. K. a. sademeterikas kevade aitab aga parandada teataval määral seda seisundit, mistõttu võime loota, et maasikasaak tuleb siiski keskmine või koguni üle keskmise. Ka õunaaedade on loota head saaki. Seetõttu võime ka loota, et meil ei tarvitse enam vedada sisse nii suurel määral välismaist puuvilja, nagu möödunud talve jooksul.

Meile toodi sisse välismaist puuvilja:

	1937. a. 4 kuu jooksul		1936		1935	
	kg	Kr.	kg	Kr.	kg	Kr.
Õunu, värskeid	16 520	9 257	4 011	2 466	—	—
Pirne, värskeid	58 963	37 866	1 728	1 387	24	15
Õunad ja pirnid	13 763	9 282				
Apels., mandar., värsked	1 434 105	446 447	670 559	223 985	261 153	107 051
Sidruneid, värskeid	139 580	45 012	225 305	107 521	248 073	97 669
Viinamarju, värskeid	56 054	48 868	17 437	14 143	5 045	3 622
Banaane, värskeid	53 162	46 427	33 069	38 423	16 793	20 126
Puuvilja, värske	2 310	1 060	9	5	6	8
Õunu, kuivat.	408	260	493	314	1 219	814
Pirne, kuivat.	63	49	519	427	186	168
Ploome, kuivat.	16 515	10 542	57 543	36 076	51 898	34 891
Aprikoose, kuivat.	498	400	2 645	2 808	2 180	2 521
Rosinaid ja korinte	40 799	23 193	176 819	79 076	113 276	51 800
Viinamarju, kuivat.	1 255	826	16 663	12 009	8 141	6 171
Puuvilja, kuivat. er. n.	8 536	6 791	31 692	25 787	30 355	23 425
Üldse aed- ja juurvilja	1 854 180	694 043	1 280 539	563 167	790 341	366 980

KALATURG. — FISH MARKET.

L. n. peale viimast tormi andis Pärnu laht rikkalikku kohasaaki, mistõttu värske koha väljavedu suurenes tunduvalt ja ka siseturg varustus küllaldaselt. Angerjasaak arenes keskmiselt, kuna eksportlatika- ja -haugi saak kujunes õige nõrgaks.

Nädala kestel veeti välja värsket ja eluskala 89 000 kg., sellest värsket koha 70 000 kg., -haugi 5 500 kg. ja elusangerjat 13 500 kilo.

Koha eksporditi Rootsi 45 200 kg., Austriasse 2 700 kg., Tšehhoslovakkiasse 9 000 kg., Saksa 2 300 kg., Soome 1 200 kg., šveitsi 1 000 kg. ja Poola 3 600 kg.

Ekspordiks määratud koha oli primaalkvaliteediga. Kohatoodangus esines kuni 60% I valiku koha, mistõttu oli võimalik

saata suuremaid koguseid Kesk-Euroopa turgudele.

Suurenenud kohaekspordi mõjul alanesid välisurgudel kohahinnad, mistõttu hinnad langesid ka meil. M. n. maksti kohast rannikul vaid 30 s. kg. nädal varem 55—60 s. kg.

Haugi saadeti Poola 2 600 kg., Prantsusse 2 000 kg. ja šveitsi 900 kg.

Elusangerjat läks Inglisse 7 500 kg. ja Hollandisse 6 000 kg, Eksportõrjudele maksti 115 s. kg., kalurid said 90—100 s. kg.

Siseturu-kalakaubanduses elav tegevus. Tallinna kui ka Tartu turul oli tähtsamaks müügilikalaks värske koha ja ahven. Keskmisest kohast nõuti 40—55 s. kg., suurist (marjaga) — 30—35 s. kg.

Keskmine mereahven 15—25 s. kg. Tartus oli müügil rohkesti ka Peipsi ahvenat, väikesed 8—10 s. kg. Teisi kalasorte müügil vähe ja hinnad võrdlemisi kallid (Tallinnas latikas 35—45 s. kg., siig 80—120 s. kg. jne.).

Tähtsamate kalasortide turuhinnad s. kg.

	Tallinn 5. VI	Tartu 4. VI
Lõhi, värske	200—250	—
Iherus (mereforell), värske	125—175	—
Angerjas, värske	120—150	120—150
Koha, värske	30—55	40—50
Siig, värske	80—120	—
Haug, värske	35—40	20—25
Ahven, mere, värske	15—25	15—20
Ahven, peipsi, värske	—	8—10
Latikas, värske	35—45	25—30
Linask, värske	35—40	40—45
Räim, värske	10—13	10—12
Kilu, värske	18—22	—
Tursk, värske	15—20	25
Lest, värske	30—35	—

L. n. suurenes räimesaak Tallinna lahes, Naissaare ja Prangli saarte rannikvetes; keskmist saaki andis Pärnu laht, kuna Muhu väina räimesaak arenes nõrgalt, mistõttu rannikul kujunesid erinevad müügihinnad.

Tallinna turule toodi räimi müügil 15—25 tuh. kg., sellest tuli suurem osa Tallinna kalasadama kaudu, väike osa lähemaist rannadest koormate ja veoautoga, Puise rannast.

Tallinna turul müüdi lähemaist rannadest toodud räimi 8—15 s. kg., Puise ranna räimi — 6—12 s. kg.

Kalarannas maksid ülesostjad räime kg-st 1—2. VI 8—10 s., 3. VI 2—5 s. kg., 4. VI 3—5 s. kg, 5. VI 4—7 s. kg.

Haapsalu kalasadamas maksti 35—60 s. kg. dekaltr., Puise rannas 35—50 s. kg., Virtsus 50—60 s. ja Pärnus 15—40 s. dekaltr. (dekaltr. = keskmiselt 8 kg. räimi).

Kilusaak Tallinna lahes võrdlemisi rahuldav. Hinnad Kalarannas 15—20 s. kg. Suurem osa toodangust läks konservitööstusse sprottide ja soolakala valmistamiseks, väiksemal arvul turule — 13—25 s. kg.

Tursasaak keskmine, Kalarannas maksti 9—10 s. kg., turul 12—20 s. kg.

Suitsukala-kaubandus arenes elavalt, eriti rohkesti nõuti suitsuräimi, -kilu ja -ahvenaid, millede hind püsis eelmise nädala tasemel.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIIVA

31. mail 1937. a.

PASSIVA

1. Kattvara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 186 923,17	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	908 496,77
välisraha	15 229 077,23	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 462 093,41	a) pangatähed liikvel	43 901 278,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	10 187 094,50	valisuse	26 591 649,75
põllumajandusl.	2 533 019,13	pankade	8 380 359,87
metatööstusl.	108 863,61	teised	1 928 340,13
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4 Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	36 900 849,75
valitsusele	—		9 354 295,41
teistele *)	11 796 051,31		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	3 886 478,11		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	17 175 319,46		
	<u>96 064 919,93</u>		<u>96 064 919,93</u>

Kattvara vahakord jooksvate kohustustega: } 61,16 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 799 714,01.
Includes Ekr. 1 799 714,01 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU. Leedu-Läti kaubandussuhted. — Trade Relations between Latvia-Lithuania.

Kuigi kaubandussuhted Leedu ja Läti vahel olid iseseisvuse ajast peale kaunis tihedad, ei olnud nende riikide vahel kuni 1930. a. isegi eraldi kaubanduslepingut. 14. XII 25 kirjutati Riias alla ainult tühikesele deklaratsioonile, mille põhjal omavahel käsitleti minimaaltollitariife.

Esimene kaubandusleping Lätiga sõlmiti 24. XI 30. Peale selle ülesittemist Leedu poolt sõlmiti 1. XII 33 teine leping. Ka see leping õeldi üles, kusjuures uus leping sõlmiti 10. IV 35. Samal ajal sõlmiti Lätiga ka kliiringleping, mida täiendati detsembris 1936. a., pidades silmas lati devalveerimist. Kuid ka praegu ei saavat kinnitada, et kaubandussuhted Lätiga areneksid normaalselt. Leedul on olnud kaubavahetusel Lätiga rida konflikte.

Omal ajal oli Läti leedu eksportkaupade suhtes vahetalitajaks, peamiselt hobuste ja lina alal. Ka leidis läti tööstus tol ajal head turgu Leedus. Ent pärast seda, kui Leedu korraldas oma ekspordi vastavalt ja hakkas oma tööstust arendama, algas Läti tähtsus leedu väliskaubanduses vähenema. Majandusstruktuuri muutumine ja väliskaubandusareng Leedus ning Lätis sundisid neid riike kohandama oma kaubandussuhteid uutele tingimustele.

Leedu-Läti kaubandus 1928—36. a.

	Ekspord:		Import:		Saldo:
	milj. lit.	%/o	milj. lit.	%/o	
1927	0,27	0,62	0,54	1,40	-0,27
(jaan.—märts)					
1928	3,41	1,79	2,00	1,28	+1,41
1929	3,70	2,48	1,67	1,30	+2,08
1930	4,79	3,25	2,55	1,84	+2,24
1931	5,32	3,32	5,67	3,99	-0,35
1932	4,45	2,35	7,75	4,64	-3,30
1933	15,16	5,55	11,86	4,27	+3,90
1934	22,87	6,85	13,46	4,31	+8,41
1935	30,48	9,24	10,97	3,58	+19,51
1936	17,28	6,77	10,35	3,56	+6,93

Kaubavahetus Lätiga on langenud tugevasti. 1929. a. ulatus Leedu eksport Läti umb. 30,5 milj. lit. ja import Lätist umbes 11 milj.

lit., seega üldine läbikäik 41,5 milj. lit. 1936. a. moodustas aga Leedu eksport Läti ainult 3,41 milj. lit., import — 2 milj. lit., seega üldine läbikäik vaid 5,41 milj. lit. 1929. a. ja 1930. a. oli Lätil Leedu ekspordis kolmas koht (peale Saksa ja Inglise). Kuid ekspordi langusest Läti ei ole leedu väliskaubandus kannatanud, sest Leedu eksportkaubad reeksporditi Lätist mujale. Nii tuli Leedul maksta selle reekspordi eest Lätile teatavat komisjoni. Näit., 1929. a. eksporditi Leedust lina ja takku üldse 31,8 milj. lit. eest, sellest 7,7 milj. lit. eest Läti, kus leedu lina ja takud sorditi ning reeksporditi. 1936. a. tõusis Leedu lina- ja takueksport 25 milj. lit., kusjuures Läti eksporditi ainult takku 0,27 milj. lit. eest. Leedu leidis nüüd oma linale ise häid turge ega vaja enam vahetalitajat. Sama võib öelda ka munade ja teiste leedu saaduste ekspordist.

1936. a. eksporditi Leedust Läti hobuseid 1,6 milj. lit. eest, värsket liha — 0,12 milj. lit., vikki — 0,11 milj. lit., lina, takku ja teisi kaupu väiksemal määral.

Ka impordistruktuur Lätist on viimaseil aastail muutunud tunduvalt. Kaupu, milliseid varem il aastail veeti sisse Lätist, valmistab nüüd Leedu ise. Mõned tööstusharud asutati Leedus läti kapitaliga. Võrreldes 1929. a. võib konstateerida suurt sisseveo vähenemist Lätist. Näit., toitaineid veeti 1929. a. Lätist sisse 1,24 milj. lit., 1936. a. — ainult 0,06 milj. liti eest; toor- ja poolvalmissaadusi imporditi 1929. a. 1,72 milj. lit., 1936. a. — 0,14 milj. lit. eest; valmissaadusi 1929. a. — 8,0 milj. lit. eest 1,79 milj. lit. vastu 1936. a. 1936. a. sisseveos Lätist olid tähtsamad kaubad: mõningad tekstiil- ja paberikaubad, klaas, tsement, mõningad masinad, instrumendid, aparaadid jne. Võrreldes 1936. a. esimese kolme kuuga vähenes tänavu samal ajal eksport Läti 1,24 milj. lit., import Lätist suurenes veidi. Arvestamisel Lätiga võetakse kliiringu arvele peale kauba ka igasugused teised sissemaksud ja posti-transferdid.

Eksporttapamajade a/s. „Maistas'e“ tegevus.

Activity of the Export Slaughterhouses „Maistas“.

Neil päevil peeti Kaunases a/s. „Maistas“ aastapeakoosolekut. Oma ettekandes tähendas „Maistas'e“ esimees, et m. a. ostis „Maistas“ põllumeestelt üles kõik põllumeeste poolt pakutud kõlblikud sead, makstes kõrgemat hinda kui eelmisel aastal.

Ühtlasi laiendas „Maistas“ ka lihakonservide toodangut. Senini valmistati lihakonserve ainult Kaunases, nüüd seati sisse vastav osakond ka Panevėžys'e tapamajas. 1935. a. valmistati konserve 258 060 kg, 1936. a. — juba 547 800 kg.

Tähtsat osa „Maistas'e“ tegevuses mängib siseturuvarustamine liha ja lihasaadustega. M. a. müüs „Maistas“ umbes 20% oma saadusist siseturul. Müük toimub kolmel viisil: oma äride kaudu tarvitajale, teisile äridele suurmüügihinnaga ja vahetult suuremale asutisile ja organisatsioonile. Praegu on „Maistas'el kogu Leedus 46 liha- ja vorstipoodi.

Laiendades alati oma tegevust valmistab „Maistas“ toidukskõlbmatuist lihasaadusist tehnilist rasva, mida tarvitatakse seebivalmistamiseks. Verest ja kontidest valmistab „Maistas“ vere- ja kondijahu jne. Nõudmine neile on siseriigis nii suur, et ei jätku küllaldaselt seks tooraineid. Peale selle asutas „Maistas“ m. a. insulinvabriku. Samuti on ka oma sooltevabrik, kus valmistatakse sooli oma vorstivabriku jaoks kui ka ekspordiks. Suur edu on „Maistas'el“ ka omade konservkurkidega, milliseile on hea nõudmine välis-

maalt (eriti P.-Am. Ühendriigest). Tänavu kavatsetakse konservida kurke suuremal arvul, ning hakata valmistama ka teisi aedviljakonserve. Sügisel hakkab tegutsema ka Shavli tapamaja. M. a. ehitati Klaipedas 4-kordne külmutushoone. Peale selle ehitati veel rida uusi hooneid ning laiendati tapamaju. Kokku maksusid kõik ehitustööd m. a. 2,2 milj. lit.

M. a. sai „Maistas“ oma operatsioonidest 1 689 344 lit. puhaskasu. Nii ei olnud riigikassast juurdemakse tarvis (1935. a. maksis riigikassa juurde 2,9 milj. lit., 1932. a. — 16 milj. lit., 1931. a. — 20,78 milj. lit.). A/s. „Maistas'e“ bilanss 31. XII 36 oli 39 214 750 lit. Aktsiakapital on 9 milj. lit., millest 77,5% aktsiaid kuulub riigile ja 22,4% põllumeestele ning organisatsioonidele. Põllumeeste poolt on aktsiate arvele makstud sisse juba 6 753 568 lit.

M. a. saadud puhaskasu otsustati ositada järgmiselt: 189 000 lit. — tagavarakapitaliks, 700 000 lit. — maksudeks, 50 000 lit. — relvade-fondi heaks, 30 000 lit. — põllumeestele toetuseks sugupullide ja -kultide ostuks, 20 000 lit. — „Maistas'e“ tööliste haridus- ja kultuurotstarbeiks, 100 000 lit. — tööliste koloonia ehitusfondi, 15 000 lit. — moorpõllumeeste-ringide fondi ja 540 000 lit. — dividendiks 6%). Ühtlasi otsustati aktsiakapitali suurendada 1 milj. liti võrra. 1937. a. eelarve võeti vastu 12 996 575 lit. suuruses. Muuseas on nähtud ette ehitada uus tapamaja Kaunase linna jaoks.

SOOME. Soome aknaklaasitööstus. — *Finnish Window Glass Industry.*

Sõltuvalt kasvavast tarvidusest aknaklaasi alal püüab Soome 2 tehast sel alal (Lahden Lasitehdas ja Suomen Akkunalasitehdas O/Y Hankos) tõsta oma toodangut. Lahde klaasitööstus olevat hiljuti võtnud tarvitusele uue valmistussüsteemi, mis tõstis tööstuse toodanguvõimet kuni 50%, võimaldades valmistada kuus 11 000—12 000 kasti klaasi. Sellest toodangust jätkuks üksi Soomele nor-

maalehitushooajal, sest see tarvidus oli näit. 1936. a. võrdlemisi elava tegevuse juures 125 000 kasti. Kui veel arvestada Hanko tööstuse toodangut, peaks Soome saama läbi oma klaasiga. Senini on aga välisklaasi toodud sisse võrdlemisi palju. Välismaine klaas on olnud odav, kuid peale selle on toodud just säärast erimõõdulist klaasi, mida Soomes ei valmistatud. Kuni viimase ajani ei

olnud Soomel klaasi üle 160 sm laiuse. 1938. a. algusest tahab aga Lahde tööstus lasta turule klaase kuni 220 sm laiusega. Klaasihind on vaatamata tootmiskulude kas-

vule senini jäänud tõstmata võistlusvõime säilitamiseks välismaise klaasiga, mida soome töösturite arvates veetakse sisse dumping-hindadega.

Soome õlikookide tööstused. — *Finnish Oil-cakes Industry.*

Soomes valmistatakse õlikooke linaseemnest kolmes tööstuses: Tikkurilan Tehtaad, Kotkan Öljymyly O/Y ja Tienhaaran Öljyteollisuus O/Y, esimese tööstuse toodanguvõime on ca 3 milj. kg ja teisil kokku ca 2 milj. kg aastas. Tegelikult valmistatakse kodumaal aga palju vähem tarvidusest, mis on umbes 5 milj. kg aastas, sest välismaisi õlikooke mütiakse koha peal odavamini. 1935. a. müüsid Tikkurilan tehtaad 1 600 000 kg ja teised 1 200 000 kg. Omatööstust kaitseb küll sisseveotoll, kuid viimase ajani ei olnud see küllaldaselt kõrge, et kaitsta omatööstust. Toll

oli nimelt 20 penni kg, kuid sama palju mak- sid tööstused valmistusmaksu. Tulemuseks oli, et tööstused hakkasid tootma värnitsat võrdlemisi suuris koguseis, kasustades seks välismaalt toodavat toorõli. Nüüd, kus õli- kookide sisseveo põhitoll on tõstetud 5 pen- nilt 15 pennile ja on võimalik seda valitsuse otsusega kõrgendada neljakordseks, antakse suurem kaitse arvatavasti ka soome õlikoo- kide tööstusile. Viimase ajani müüdi välis- maisi õlikooke linaseemneist kuni 20 pen- ni kg odavamalt.

Telliskivide tarve ja sissevedu välisriigest. — *Consumption and Imports of Bricks.*

K. a. esimese nelja kuu jooksul toodi Soo- me telliskive üle kolme korra rohkem kui samal ajal aasta eest, vaatamata sellele, et on püütud suurendada omatoodangut. Põhju- seks on võrdlemisi vilgas ehitustegevus ja osaliselt halb korraldus omatööstuste toodan- gus. Soome telliskivitööstused ei ole soeta- nud küllaldaselt suuri tagavaru, kartes kah- jusid telliskivide ladushoidmisest ja kapitali- investeerimisest, kuigi hinnatõus ehitushoo- ajal katab täieliselt need lisakulud ja see- tõttu ei jätku ehitisile telliskive. Mitmed ehi-

tised on pooleli ainult telliskivide puudusel. Osaliselt on tõstnud puudust ka suuremate tööstusettevõtete ehitamised provintsis. Mai algul olid telliskivihinnad saatejaamades juba kolm korda kõrgemad kui keskmised hin- nad 1933. ja 1934. a. Ehitustegevus ei ole kaugeltki nii suur, nagu kõrgkonjunktua- ajal 1928 ja 29. a. 1936. a. oli ehitustege- vus umbes 40% nimetatud kõrgkonjunktua- aastate tasemest, ja k. a. ehitustegevust ar- vestatakse umbes eelmise aasta suuruseks.

Ekspordorganisatsiooni nime muutus. — *New Name taken by the Export Organisation.*

1936. a. kevadel asutatud ekspordorgani- satsioon „Uudenmaan Viejät r. y.” võttis k. a. aprillis peakoosoleku otsusega endale uueks

nimeks „Suomen Vientikauppiat r. y.”, ku- na edaspidi jääb organisatsiooni tegevusalaks kogu riiki, senini oli selleks Uudenmaa lään.